

Besluitformulier

Beheer Openbare Ruimte

Zaaknummer : 3674871	Opsteller:	L.F. Geitenbeek
Datum : 10 februari 2026		
Onderwerp: Vaststellen baggerbeheerplan 2027-2036		
Besluit: <ol style="list-style-type: none">1. Het baggerbeheerplan 2027-2036 vaststellen onder de voorwaarde dat de raad in de Kadernota 2027 de benodigde extra financiële middelen beschikbaar stelt;2. De jaarlijks veranderende kosten voor het baggerbeheerplan gelijk te maken over de periode van 2027 tot 2036. Dit doen we met de bestaande voorziening voor baggeren (V0250), hiervoor hebben we elk jaar € 1.150.000 nodig.3. Deze jaarlijkse bijdrage gaat voor 50% komen van de middelen voor de riolering (€ 575.000) en voor 50% van de normale begroting (€ 575.000). Voor het deel dat van de normale begroting moet komen is er al in de vorige Kadernota voor 2027 € 300.000 beschikbaar gesteld en vanaf 2028 € 500.000;4. De dekking van het tekort van € 275.000 in 2027 en € 75.000 vanaf 2028 moet onderdeel zijn van de totale beoordeling van de financiële situatie in de Kadernota 2027;5. De raad te informeren over het baggerbeheerplan 2027-2036 door bijgevoegde raadsinformatiebrief.		

Publiekssamenvatting

De gemeente Alphen aan den Rijn is onderhoudsplichtig voor 176 km watergang met bijbehorende duikers en is ontvangstplichtig voor de baggerspecie voor 200 km hoofdwatgangen. Voor de waterhuishouding, waterrecreatie en de ecologie is het van belang dat de watgangen voldoende diepte hebben. Om de watgangen op diepte te houden is baggeren noodzakelijk. De gemeente heeft voor de jaren 2027-2036 een baggerbeheerplan opgesteld, hierin zijn het areaal, de werkzaamheden en de bijbehorende kosten weergegeven. Voor de uitvoering van het baggerbeheerplan zijn de gemiddelde kosten €1.150.000 per jaar. Deze kosten worden voor de helft bekostigd vanuit de algemene middelen en voor de helft vanuit de rioolheffing (KDE riolering).

Inleiding

De gemeente Alphen aan den Rijn is zeer waterrijk met ca. 2.600 km aan watergangen. Het beheer van watergangen waaronder baggeren en groenonderhoud is essentieel voor de waterhuishouding, waterrecreatie en ecologische waarden. In de Waterschapswet is het beheer van watergang verdeeld. Hierin staat dat het hoogheemraadschap verantwoordelijk is voor het primaire water (hoofdwaterstructuur). Volgens de legger van het hoogheemraadschap van Rijnland is de gemeente Alphen aan den Rijn als kadastraal eigenaar en/of aangeland verantwoordelijk voor het beheer van 176 km watergangen met bijbehorende duikers. Daarnaast is de gemeente ontvangstplichtig voor

baggerspecie komend uit 200 km (hoofd)watergangen. In het baggerbeheerplan 2027–2036 staat het areaal en de werkzaamheden met bijbehorende kosten beschreven.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het baggeren van watergangen draagt bij de waterhuishouding van het gebied. Zo kan de gemeente haar hemelwater afvoeren door duikers en watergangen en kan het hoogheemraadschap het oppervlaktewaterpeil in stand houden. Daarnaast draagt baggeren bij aan de recreatieve mogelijkheden op het water, denk hierbij aan varen en vissen.

In 2027 moet de waterkwaliteit in Nederland voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water. Baggerbeheer waaronder kwaliteitsbaggeren (dieper bagger dan de ingreepmaat uit de legger van het hoogheemraadschap) zijn essentiële maatregelen. Het zorgt ervoor dat de doorstroming gewaarborgd blijft. Tevens verbeterd zowel de chemische als de ecologische waterkwaliteit. Zo vermindert de nalevering van nutriënten en historische verontreinigingen vanuit de baggerlaag. Door het op diepte houden van de watergang wordt het water in de zomer niet te warm en in de winter niet te koud, zodat planten en dieren in het water kunnen overleven.

Kader

Kaderrichtlijn Water

Omgevingswet

Waterschapswet

Waterschapsverordening de Rijnlandse keur, incl. de legger oppervlaktewater

Gemeentelijk Watertaken Programma 2025–2028

Duurzaamheid

In het baggerbeheerplan zijn kosten opgenomen voor waterkwaliteitsbaggeren. Zoals beschreven onder het kopje beoogd maatschappelijke resultaat draagt dit bij aan het verbeteren van de chemische en ecologische waterkwaliteit.

In het baggerbeheerplan is rekening gehouden met het verschrallingsbeleid van oevers. Op ecologische waardevolle oevers ontvangen we geen bagger om zo de ecologische kwaliteit te behouden en te vergroten.

Baggeren is essentieel voor het werken van duikers en is daarmee een belangrijke maatregel om wateroverlast tijdens piekbuien te verminderen.

Participatie

De participatie vindt plaats tijdens de uitvoering van dit plan door de aannemer.

Financiële consequenties

Kosten

In tabel 1 zijn de kosten voor het baggeren weergegeven. De kosten zijn opgebouwd in het baggeren op leggerdiepte, het kwaliteitsbaggeren ten behoeve van waterkwaliteit en de werking van diepe duikers, formatiekosten van de beheerder water(gangen) en oeverconstructies en de bijdragen voor de ontvangstplicht aan Rijnland. Baggeren proberen we zoveel mogelijk per dorp (baggercluster) uit te voeren en fluctueren per jaar. De gemiddelde kosten voor het uitvoeren van het baggerbeheerplan zijn €1.180.000 per jaar. De kosten zijn gestegen door de volgende redenen:

- Grotere doorbelasting van de ontvangstplicht door het hoogheemraadschap van Rijnland;
- Inflatiecorrectie;
- Aanstellen van een beheerder watergangen;
- Uitbreiding areaal;
- Aanvullende regels omtrent waterkwaliteit onder andere omtrent PFAS.

Tabel 1. Kosten baggerbeheer 2026–2036

Kosten Baggeren	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
uitvoering	€ -2.325.000	€ -1.300.000	€ -338.000	€ -905.000	€ -804.000	€ -957.000	€ -681.000	€ -475.000	€ -620.000	€ -751.000	€ -1.049.000
Kwaliteitsbaggeren			€ -105.000	€ -190.000	€ -170.000	€ -220.000	€ -260.000	-28.000	€ -266.000	€ -372.000	€ -388.000
0,5 fte		€ -84.000	€ -84.000	€ -84.000	€ -84.000	€ -84.000	€ -84.000	€ -84.000	€ -84.000	€ -84.000	€ -84.000
bijdragen Rijnland	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000
Totaal	€ -2.435.000	€ -1.494.000	€ -637.000	€ -1.289.000	€ -1.168.000	€ -1.371.000	€ -1.135.000	€ -697.000	€ -1.080.000	€ -1.317.000	€ -1.631.000

In 2009 heeft gemeente samen met het hoogheemraadschap de overeenkomst onderhoud en ontvangstplicht stedelijk oppervlaktewater water gesloten. In deze overeenkomst is het beheer en onderhoud van watergangen binnen de bebouwde kom van Alphen aan den Rijn, Zwammerdam en Aarlanderveen door het hoogheemraadschap van Rijnland overgenomen. Het hoogheemraadschap heeft per brief in december 2025 aangegeven deze overeenkomst te willen ontbinden en het beheer weer terug bij de gemeente te willen onderbrengen. Voorsnog heeft de gemeente hier niet mee ingestemd en de kosten voor het ontbinden van de overeenkomst onderhoud en ontvangstplicht stedelijk oppervlaktewater zijn niet meegenomen in dit baggerbeheerplan.

Dekking

De jaarlijks schommelende uitvoeringskosten van dit baggerbeheerplan (in Tabel 1) worden in de periode 2027–2026 geëgaliseerd via de bestaande voorziening Baggeren (V0250).

Aan het gebruikmaken van een voorziening in de begroting zijn twee voorwaarden gesteld. De voorziening mag gedurende de looptijd niet negatief staan en de jaarlijkse toevoegingen aan de voorzieningen moeten jaarlijks voor een gelijk bedrag op de begroting drukken.

Hieruit volgt onderstaand egaliseritme in Tabel 2:

In tabel 2 is een overzicht van de dekkingsbronnen toegevoegd.

Dekking Baggeren	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Stand 1/1											
baggervoorziening	€ 2.800.000	€ 365.000	€ 21.000	€ 534.000	€ 395.000	€ 377.000	€ 156.000	€ 171.000	€ 624.000	€ 694.000	€ 527.000
Kosten	€ -2.435.000	€ -1.494.000	€ -637.000	€ -1.289.000	€ -1.168.000	€ -1.371.000	€ -1.135.000	€ -697.000	€ -1.080.000	€ -1.317.000	€ -1.631.000
Algemene middelen		€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000
KDE Riolering		€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000	€ 575.000
Stand 31/12											
baggervoorziening	€ 365.000	€ 21.000	€ 534.000	€ 395.000	€ 377.000	€ 156.000	€ 171.000	€ 624.000	€ 694.000	€ 527.000	€ 46.000

Hiermee bedraagt de benodigde jaarlijkse dotatie aan de voorziening baggeren (V0250) € 1.150.000.

Deze jaarlijks benodigde dotatie wordt gedekt voor 50% ten laste van de KDE Riolering (€ 575.000) en 50% ten laste van de exploitatie (€ 575.000).

De 50% ten laste van de KDE Riolering wordt toegeschreven aan de Kostendekkende exploitatie (KDE) riolering (FCL 67220314 / ECL 609000) en daarmee aan de doelbelasting Rioolheffing. Baggeren draagt bij aan de gemeentelijk taken uit het Gemeentelijk Watertakenprogramma 2025–2028. Watergangen en duikers zijn essentieel voor de afvoer van hemelwater, daarnaast is een deel van de bagger afkomstig uit gemeentelijke riooloverstorten. In 2024 is besloten om de

